

екологізації економіки;

- захист здоров'я персоналу фірми;
- забезпечення екологічної освіти співробітників фірми і поширення відповідної інформації.

Зарубіжний досвід свідчить, що стратегія у використанні природних ресурсів має будуватися на основі довгострокового прогнозування природно-ресурсної бази як країни в цілому, так і її окремих регіонів і територій.

Література

1. Васильева М. И. Государственная экологическая политика как часть экологического права / М. И. Васильева. // На пути к устойчивому развитию России. – 2006. – №33. – С. 21–33.
2. Загвойська Л.Д. Концептуалізація еко-інновацій у контексті сучасного еколого-економічного дискурсу / Л.Д. Загвойська // Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». – 2014. – Том 19, Вип. 25. – С. 17-20.
3. Гетьман А. П. Правове регулювання екологічного аудиту в Україні / А. П. Гетьман, С. В. Разметаєв // Екологічний вісник. – 2002. – № 5-6.
4. Малиш Н. А. Екологічна політика: конфліктність, стратегія, тактика [Електронний ресурс] / Н. А. Малиш // Державне управління: теорія і практика. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Dutp/2009_2/doc_pdf/Malysh.pdf.
5. Заржицький, О.С. Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної політики України (теоретичні аспекти) [Текст]: монографія / О.С. Заржицький. – Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 200 с.
6. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. №880-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd
7. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» від 26 червня 1991 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – 1991. – Режим доступу до тексту закону: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

Олександр Пономарьов

Тернопільський національний економічний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Наразі в економічній науці не існує цілісного комплексного підходу до управління інноваційно-інвестиційним розвитком, який би не мав теоретично-методичних протиріч. Складові вказаного процесу розглядаються як окремі механізми впливу. Критичний аналіз наукових позицій низки вітчизняних та зарубіжних дослідників дозволив визначити пріоритетність синтетичного підходу до тлумачення сутності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, зокрема, аграрних. Вказаний підхід полягає у визначенні інвестиційної складової, як основної детермінанти економічного розвитку суб'єктів господарювання, за умови розміщення інвестиційних ресурсів, що залучаються підприємством, у фінансуванні реалізації інноваційних проєктів, спрямованих на підвищення економічної ефективності діяльності підприємства та формування його конкурентних переваг з метою зміцнення позицій на цільових ринках.

Специфікою окресленого підходу зумовлюється архітектура механізмів управління інноваційно-інвестиційним розвитком, а також визначає пріоритетність саме інвестиційної діяльності підприємства, як джерела ресурсів підтримання стабільності його розвитку. Відповідно, в процесі формування економічного механізму управління розвитком ми закладаємо принцип синтезу механізму інвестиційного розвитку та механізму управління інноваційним розвитком. При цьому механізм управління інвестиційним розвитком

передбачає продукування та імплементацію інвестиційних стратегій підприємства в залежності від його економічного потенціалу, місії та цілей діяльності, масштабів виробництва, розмірів тощо. В свою чергу, механізм управління інноваційним розвитком включає елементи та компоненти, поєднання яких дозволяє ідентифікувати напрями та генерувати процедури імплементації інвестиційних стратегій.

Обидва механізми є об'єктами інформаційно-ресурсного обміну своїх компонент, а їх взаємне доповнення здійснюється через інструмент інноваційної орієнтації інвестиційної діяльності підприємства. Останнє доцільно розглядати в ракурсі такого впливу вказаного інструменту на процеси мобілізації економічного потенціалу підприємства, який призводив би до створення стійких конкурентних переваг за рахунок раціонального впровадження виробничо-технологічних, комерційних та організаційно-управлінських інноваційних рішень, а також підвищення економічної ефективності основної діяльності аграрних підприємств.

Інноваційна діяльність, що здійснюється на основі прогресивних науково-технічних досягнень є головним інструментом подолання кризових явищ, стабілізації і зростання економіки та підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Основу для інноваційного розвитку створюють економічні суб'єкти, що здійснюють інноваційну діяльність з метою отримання вигод. Проте, її результативність залежить від стану зовнішнього і внутрішнього економічного середовища, наявності необхідних умов для впровадження й раціонального використання інновацій. В аграрній сфері економіки розвиток інноваційної діяльності стримується через недостатнє стимулювання з боку держави впровадження інновацій у виробництво, обмеженість внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій та неможливість їх швидкої мобілізації.

У системі економічного механізму досягнення високого рівня конкурентоспроможності на інноваційній основі здійснюється через використання відповідних методів: організаційних, економічних, техніко-технологічних, адміністративних. Критерієм ресурсозбереження, як елементу інновацій, є максимально високий рівень окупності витрат, підвищення обсягів реалізації сільськогосподарської продукції, підвищення ефективності здійснення інвестицій та рівня їх рентабельності. Для досягнення конкурентоспроможного функціонування аграрних підприємств необхідно вибрати відповідний тип їх розвитку, що дозволить забезпечити розширення напрямів виробничої діяльності та стійке зростання виробництва. Таким типом розвитку є інноваційний, що характеризується високим рівнем розвитку освіти та науки, особливо прикладної, розвитком та впровадженням у виробництво науково-дослідних робіт і проектно-конструкторських розробок.

Основою інноваційного розвитку є випереджувальні інвестиції, зокрема фінансові, високий рівень фахових знань, широка інформатизація, потужний інтелектуальний потенціал. Саме забезпечення прямих зв'язків науки і виробництва збалансовує попит та пропозицію інноваційного продукту. Інноваційна діяльність здійснюється завдяки прогресивним науково-технічним досягненням і є вирішальним фактором подолання кризових явищ, розширення сфери діяльності та зростання прибутковості та рентабельності аграрних підприємств.

Література

1. Язлюк Б. О. Стратегічне управління інвестиційно-інноваційним бізнес-портфелем підприємства у сфері малого підприємництва / Б. О. Язлюк // Галицький економічний вісник. – 2011. – №2(31). – с.56-63
2. Гришова І. Ю. Проблеми формування інноваційної системи України / І. Ю. Гришова, Т. М. Гнатєва // Інноваційна економіка – № 12. – 2012 – С. 54-62
3. Онегіна В. М. Складові інноваційної моделі розвитку аграрного виробництва в Україні / В. М. Онегіна // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». – № 9/2 (44). – С. 130-133.
4. Красноручський О.О. Концентрація капіталу суб'єктів внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції як фактор розвитку інноваційних процесів // Вісник НУ «Львівська політехніка»: Економіка і менеджмент. Вип. 9(71). – 2008. – С. 86-93.